

SZILÁGYSOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Társadalmi és politikai hetilap

Hirdetések díja:

Előfizetési díj:
Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő,
számonként 20 fillér

Felölös szerkesztő:
Dr. UDVARI JÓZSEF
Főmunkatárs: SOMLYÓI ELLER GIZELLA.

Hivatalos hirdetés félhasábig 6 pengő, nyiltér soron-
ként 40 fillér. Állást keresők hirdetése 80 fillér.

KÖZVETLEN VASUTVONALAT

Debrecenről a Szilágyságra.

Az alább közölt és minket szilágyságiakat, oly nagyon érdeklő cikk a „Tiszántúli Független Újság” egyik számában jelent meg; örülünk, hogy akadt valaki, aki a mi szemszögünkből ítélve a dolgokat, — megszólal és a nagyfontosságú és megoldásra váró kérdések csokrába odatüzi a mi, szilágyságiak óhaját is: az anyaországhoz való közvetlenebb, rövidebb vasuti csatlakozást váró, kérő reményünket. Hisszük, hogy ez az oly világosan látó, az anyaország és a Szilágyság szorosabb összekapcsolódásából kulturális és gazdasági fejlődést váró cikkiró szavai nem fognak nyom nélkül elhangzani. Felfigyelnek rá, mérlegelni fogják és végül mégis csak kiépítődik a rövidebb s ezáltal előnyösebb vasutvonal.

A bécsi döntéssel visszakerült erdélyi részekkel való közlekedés megjavítása érdekében több vasut- és utépités fog megvalósulni a közeljövőben. A vasutakat Debrecenről távol, Erdély szívében építik és az újonnan előálló közlekedési problémák is Debrecenről távolról érintik — látszólag, hiszen Debrecen mint vasuti központ visszanyerte régi jelentőségét azáltal, hogy újra megnyílt a nagyforgalmu Budapest—Debrecen—Körösmező-i fővonal és a debrecen—nagyváradi vonal. Mégis szerény véleményem szerint, Debrecen számára igen előnyös lenne az, ha a jelenleg folyó vasutépítések között kisebb vasutépítésekkel Debrecen közvetlen csatlakozásokhoz juthatna Erdély északi része felé. A helyzet ugyanis az, hogy Debrecenből nem fut vasutvonal a várostól nem messze, délkeletre fekvő dombos vidékre: az Érmellékre, a Szilágyságra. Ha például valaki a Nagylétától 15 km-re fekvő Székelyhidra, vagy éppen Margittára vagy Szilágysomlyóra akar utazni, akkor ezt az aránylag rövid utat igen nagy kerülővel, átszállásokkal teheti meg. E kedvezőtlen helyzetből kifolyólag Debrecen sokkal távolabb van a vidéktől, mint amilyen távol a valóságban van. A vasutak építése óta Debrecenbe csak észak felől futnak a vasutak. A Körösmezőig futó fővonal

is nyugat-északkeleti irányú és csak az Alföld peremén fekvő helyeket: Érmihályfalvát, Nagy-károlyt, Szatmárt hozza Debrecenhez közelebb. E helyzetben csak kevésbé segített az, hogy a háború előtt közvetlenül (1913-ban) Derecskét összekötötték Biharpuspökivel s ezáltal létrejött az egyetlen déli irányú vasut, Debrecen—nagyváradi vonal. Pedig Debrecen, a Tiszántul fővárosát, a kálvinista központot a történelem folyamán erős szálak kötötték Észak-Erdélyhez, gazdasági és kulturális téren. Debrecenre néz a börtérő Érmellék és a „hene-hupás vén Szilágyság”, Ady Endre szűkebb hazája.

Hogyan lehetne Debrecen az Érmellékekkel és a Szilágysággal közvetlenül összekötni? A felelet igen egyszerű. Ahogy a Derecskén végződő vasut várta, hogy Derecskőssék 1913-ban Nagyváradra, úgy várja a Nagylétánál végződő vasut azt hogy összekössék Székelyhiddel oly módon, hogy az építendő 12—13 km-es vasutszakasz Kokadot és Almosdót érintve csatlakozna az Érselind és Székelyhid közti vasutszakaszhoz. E tiz és egynéhány kilométeres vasutal körülbelül 60 km-rel rövidülne a Szilágyságra vezető ut, hosszú órákkal lenne kevesebb az odautazás ideje és sokkal egyszerűbb és kényelmesebb lenne az utazás Debrecenből Szilágysomlyóra és onnan Debrecenbe.

Ugyancsak vasutépítés hozná közelebb Debrecenhez Tasnád vidékét. Ha ugyanis Érmihályfalvától Érvasádon, Érendréden át új 30 km-es vasutvonal épülne Tasnádig az Érmihályfalva—Nagykároly—Tasnád közötti vasutvonal elkerülésével lehetne Szilágys megye északi részéből eljutni Debrecenbe közvetlenül.

A városok közötti versengésben Nagyvárad és Szatmárnémeti kétségtelenül vissza fogja hódítani Debrecenről azokat a vidékeket, melyek a trianoni határ következtében huszonkét évig Debrecen gazdasági és kulturális vonzkörében voltak eddig, viszont az esetleg építendő vasutmeghosszabbításokkal Debrecen valójában a keleti országrész fővárosává lehetne és a vidékre kiugrázó kulturális és gazdasági jelentősége biztosan nem csökkenne, hanem nőne.”

(Dr. G. L.)

Megalakult a Gazdakör Szilágysomlyón.

December 8-án, vasárnap délelőtt gazdag gyűlés volt a városháza tanácstermében, melynek célja a Gazdakör megalakítása volt. A gyűlésen megjelent Telegdy Béla az Erdélyi Gazdasági Egylet ügyvezető igazgatója és Bay Ferenc Szilágysomlyó megye gazdasági felügyelője, akiket a város nevében Dr. Udvarny József polgármester fogadott. A Dr. Udvarny polgármester üdvözlő beszédére Telegdy Béla ügyvezető igazgató válaszolt, egyben ismertette a gyűlés, illetve az Erdélyi Gazda Egylet célját: Szilágysomlyón és minden városban, faluban megalakítani a Gazdakört. Összehozni, összetartani a város és a falu magyar gazdáit, hogy azt a romlot ami a gazdasági életben visszamaradt el-takarítsák s hogy ezáltal újból felvirágoztassák

a régi hiras, erdélyi gazdálkodást. Össze kell fogni minden magyar gazdának, mert csak az összetartásban van az erő, mert ez az összetartás nem csak erkölcsi erőt jelent, hanem gazdasági előnyöket is, például vetőbuzát, gazdasági gépeket, tenyésztő állatokat juttat az egylet a tagoknak igen előnyös feltételek mellett.

Dr. Udvarny József polgármester szintén felhívta a Gazdakört megalakító gazdák figyelmét, hogy szíveleljék meg az elhangzott szavakat és tanácsokat, mert csak úgy tudnak boldogulni ha tömörülnek, mert egységesen munkálkodva nincsenek kitéve az áringadozásnak. A polgármester beszéde után a Gazdakör bizottsága előterjesztette a tisztikar névsorát: elnök Brändt József, tisztelteltelnök dr.

Udvarny József polgármester, alelnökök dr. Keresztes Dániel, id. Szabó István, Janó István, ügyész dr. Szentpétery Elemér, titkár Donogány Gergely, jegyző Hummel Károly, ellenőrök Gyulay Sándor, Bacsádi Sándor. A gyűlés egyhangúlag megválasztotta a tisztikart s ezzel meg is alakult Szilágysomlyón a Gazdakör. A tisztikar megválasztása után Kovács Ferenc református lelkész tartott buzdító beszédet, intve a gyűlés tagjait az összetartásra s a magyar, testvéri együtt munkálkodásra.

Közeleg a karácsonyi angyal...

Mikulás apó megrázta hosszú fehér szakállát és hópelyhek szállingóztak belőle. Elhozta a fagyos, hideg telet a Mikulás. És a karácsony, vajon milyen lesz? Fehér, vagy fekete: Ha hiinni lehet Sirius mester jóslásának, úgy december 15-ike után télire fordul az idő, fagy és kisebb-nagyobb havazás lesz, sőt hóviharakra is van kilátás. A karácsony tehát a fehérnek, a mos taninál még téliesebbnek mutakozó időt ígér. Meg lesz a karácsonyi hangulat kívül, csak az a kérdés, hogy belül is? Bekopog-e minden házba a karácsonyi angyal örömet jelentő ajándékaival? Lesz-e meleg kályha, terített asztal és békesség, szeretetben megpihent szív a házakban, az emberekben?

Sokan fáradoznak azon, hogy ezt elérhessék. A Nőegyletek vezetői dr. Nádudvary Jenőné, a katolikus Nőegylet elnöknője, aki a régi áldozatos, nemeslelkű magyar asszonyokhoz hasonló s Handlery Kálmáné a Református Nőegylet vezetője nem ismerő elnöknője, aki laukadatlan buzgalommal munkálkodik, Dr. Mártonfy Istvánné, ez a finomlelkű, végtelen szerénységű uriaszony, aki valóban bibliai értelemben cselekszi a jót: „ne tudja a balkezéd, hogy mit cselekszik a jobb”, aztán ott vannak a ferencrendi zárda kedves, csupa szív apácái, akiknek szintén minden gondolatuk az, hogy a karácsonyi szent ünnepeken boldog mosoly szívesítse a szegény gyermekek fakó arcát. A kis cipők, a ruháskák nagyban készülnek, a jótékonysági egyesületek vezetőségei és névtelen katonái, az adakozók tábora mind, mind a karácsonyi Angyal szolgálatában munkálkodnak: felelhetetlenné tenni az első magyar karácsonyt.

Az Erdélyi Szociális misszió helyi vezetősége is megnyitja karácsonyra az ingyen konyhát, ahol sok sok éhes szegény gyermek ehet mindennap jó meleg ebédet. Nemcsak a karácsonyi ünnepek alatt, hanem egész télen. Az állam támogatása, polgári adakozók, a Nőegyletek ötlete nyomán előteremtett összegek lehetővé fogják tenni, hogy a nyomor minél kevesebb áldozatot szedjen, minél kevesebb rombolást végezzen, hogy az elhagyott szegények lelkében ne üssön tanyát a kétségbeesés, hogy a nélkülözéstől ványadt testek ne essenek betegségek martalékául.

Gyógyörű, áldott, magyar nőkhöz illő feladatát: letörölni a szenvedés könnyeit, a betegekhez, nyomorba hullt családokhoz elvinni a betlehemi szeretet isteni fényét, az emberi jóakarát, puha, meleg, életet könnyítő segélynyújtását.

Jelszavunk: Egy a zászló!

A szilágysemlői tűzharcosok ünnepi csoportja Budapesten.

A Tűzharcos Szövetség felhívására a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekből megindultak a tűzharcosok, hogy méltóan ünnepeljék meg az ország legelső tűzharcos bajtára, Horthy Miklós kormányzó urunk névnapját.

Szilágysemlőről is résztvett ezen a nagy szabású ünnepségen tizenhárom tűzharcos, akik Handlery Kálmán tűzharcos százados vezetésével a szilágysemlői tűzharcosokat képviselték Budapesten. Szombaton, december 7-én indultak és érkeztek meg Budapestre a szilágysemlőiak. A nyugati pályaudvaron a Tűzharcos Szövetség kiküldöttjei fogadták ünnepélyesen a vidékről érkező tűzharcos csoportokat, akiket érkezésük után elszállásoltak. A szilágysemlőiakat a Barossy uti gimnáziumba helyezték el.

Vasárnap reggel 8 órakor a Rózsák terén gyűltek össze a tűzharcosok. Mintegy harmincezer ember felvonulása tette imponálóvá a Rózsák-téri felvonulást. Az anyaországbeli tűzharcosok egyenruhában (katona szubony, fekete nadrág, préselt rohamsisak) míg az erdélyiek civilbe öltözötten, nemzetiszínű „Tűzharcos” felírásu karzallaggal vettek részt a vasárnap egész nap tartó ünnepségen.

Valóságos zászló erdő hullámszott a menet élén, amikor a Rózsák-teréről elindultak a Városi Színházba. A székely városok tűzharcosai keltettek méltó feltűnést székelyes öltözetükben.

Tisztelegnek az erdélyi Tűzharcosok.

A Városi Színházban pontosan 11 órakor délelőtt kezdődött meg az ünnepség. Lassan, ábitatos ünnepélyességgel nyílt szét a függöny.

A színpad háttérét Nagymagyarország térképe, hármashalmon a kettős kereszt alkotta, alatta a felírással: „egy zászló — egy élel — egy vezér”, a lassan felkelő nap hatásoa világitása még jobban kiemelte a képet. A színpad két oldalán a tűzharcosok zászló díszel sorakoztak. A középen hosszú asztal mellett foglalt helyet az Országos Tűzharcos Szövetség elnöksége *vités Takách—Tolnay József* gróf országos elnökkel az élén.

A himnusz hangjai után *vités Mándoky Sándor* a szövetség öreg táborigazgatója imádkozott és emlékezett meg a hősi halált halt bajtársokról. Ez emlékező szavak kegyeletét

meghatóan fűszerte alá egy székely népviseletbe öltözött székely tűzharcos kürtje, *Szánthay János* főhadnagy, aki az „ébreztető” fujta. Utána kemény, katonás „vigyáz”-ban jelentést tett az elnököknek: „Tisztelettel jelentem, hogy a huszonkét esztendő nemzeti halálunkból feltámadt erdélyi tűzharcosok az országgyarapító Kormányzó Ur parancsára a mai napon bevonultunk a Tűzharcos Szövetség országos zászlaja alá.”

Takách—Tolnay József gróf csupán ennyit válaszolt a székely főhadnagynak: „Isten hozott”, de ebben a két szóban a az azt követő kézzelmozgásban benne volt: bajtársára lelt a bajtára, magyarral találkozott a magyar, hogy soha többé el ne szakadjanak egymástól. A zeuffolóság telt terem közönsége is megértette, átértette a két szó mögötti nagy összetartozást és könnyes szemekkel, lelkesedő ujjongással, percekig éljente, ünnepelte a felszabadult részek jelentkező tűzharcosait.

Készen állnak a második ezredév országépítő katonái.

Takách—Tolnay József gróf elnöki megnyitójában büszke és boldog hangsúllyal emelte ki, hogy az első évszázadvétele, a Miklós-napi díszta- borozásra messze földről is eljöttek a tűzharcosok, hogy névnapján hódoljanak a legelső tűzharcosnak, a Szövetség örökös fővédnökének a a magyar nemzet országgyarapító kormányzójának, *vités nagybányai Horthy Miklósnak*. Megköszönte a bajtársaknak, hogy eljöttek azért, hogy mindenkit emlékeztessenek arra: „*hogy a tűzben, vérben, szenvedésben és dicsőségben edzett brigádok, ezredek, századok népe még nem vették ki hanem százezer számra készen áll, a második, magyar ezredév országépítő, békés munkájára, de ha kell, a harcra is.*”

„*Vezérünk, arra kérünk Téged: légy velünk továbbra is és vessz bennünket erős kézzel, a végső, örömteli magyar feltámadásig.*”

Az elnök hosszú, lelkes beszédét ezrek és ezrek fogadalomszerű éljenzése kísérte. Többen emelkedtek szólásra a minden beszédet lelkes helyesléssel fogadott a tömeg. A színház termébe természetesen nem jutott be mindenki csupán 6—7000 ember. A szilágysemlői tűzharcosok csoportja azonban bent volt a így részük lehe-

tett egy feledhetetlenül szép ünnepségben, melynek emlékét mindig őrizni fogják.

Az ünnepség után az *Ismeretlen Katona* sírházhoz vonultak fel, ahol fényképfelvételeket is készítettek.

Kedves érdeklődést keltett az utóán a szilágysemlői tűzharcosok kis csoportja. Ugyanis az egyik tűzharcos, Szivós János, egy táblát vitt ezzel a felírással: „*Szilágysemlő visszatért 1940. szeptember 7.*” A posták között több hangos megjegyzést tettek: „*ni a szilágysemlőiak...*” „*én is ismerem...*” „*én is voltam Szilágysemlőn...*” stb.

Az Országos Tűzharcos Szövetség díszta- borozásán a következő szilágysemlői tűzharcosok vettek részt. Handlery Kálmán parancsnok, Szika István és Nagy György frontharcos tisztek id. Surányi József és Jakab László vitézi várományosok, Nagy István, Ekecs János, id. Molnár József, Tóts János, Farmahy György, Zsigmond Péter, Szivós János és Szilágyi János.

Az Ismeretlen katona sírjától elvonulva, közös, jó magyaros ebédre gyűltek össze a tűzharcosok, akiket Budapest lakossága igazi testvéri vendégszeretettel látott el.

LÉGBŐL KAPOTT HIREK

Ha ma valaki mesélni kezd, azonnal közbevág valaki: „Ugyan kérem, ezek légből kapott hírek.” Sokan nem is sejtik, hogy mennyi igazság rejtőzik e gunyos megjegyzés mögött. A napilapokon kívül az emberek ugyanis a legtöbb hírt az aether hullámain keresztül, rádiójuk útján kapják. Bár ezek a hírek a szó legszorosabb értelmében „légből kapottak”, mégsem alkalmazhatjuk mindig a köztudatba átment értelmét. Tudományos rádióközvetítésre például nem mondhatjuk egyszerűen azt, hogy „légből kapott”.

A rádiókészülékek mai fejlettsége olyan teljesítményt nyújt már, amiről még csak néhány év előtt álmodni sem mertünk volna.

A rádió mérföldkövekkel vitte előbbre a kulturát. A legkisebb falvakba, a legeldugottabb hegy-völgy- és pusztalakókhoz is elviszi az egész világ hangját és kulturáját. A gyermekeket tanítja, a felnőttek tudását, látókörét gyarapítja és a szórakozás leggazdagabb tárházát jelenti. Különösen most karácsony előtt vált időszerűvé e kérdés megvitatása, mert mindenki már titokban kiválasztja az elmaradhatatlan karácsonyi ajándékot szeretteinek. Az eddigi szokás az volt, hogy minden egyes családtagot külön-külön leptek meg egy-egy ajándéktárggyal. Ma már a gondolkodó családapák rájöttek, hogy ez ma a racionalizálás idejében meglehetősen nagy kiadást jelent. Akaratlanul is felvetődik tehát a kérdés, hogy mi lehet az az ajándék, amely a család minden tagjának egyformán örömet szerezhet? Az előzmények után nem nehéz kitalálni, hogy egy rádiókészülék. Még pedig egy Philips világvevő kis-szuper, amely szobánkba varázsolja a világ minden adóállomásának legváltozatosabb műsorát. Ezzel a világvevő kis-szuperrel Philips új fejezetet nyitott a rádiózás történetében, mert lehetővé tette, hogy a kevésbé tehető közönség széles rétege is boldog birtokosa lehessen egy tökéletes, hat hangolt-körös világvevő rádiókészüléknek, melynek olcsó ára majdnem azonos az eddigi egykörös készülékek árával. Technikai felépítésük pedig — miután a világhírnév kötelező — a technika legmagasabb fokáról tesz tanubizonyosságot. Kimagasló előnyeikkel, valamint hihetetlen olcsó áraikkal a karácsonyi vásár legnagyobb és általános örömet jelentő meglepetésével szolgálnak.

— A tejtermelő gazdák tájékoztatására közöljük, hogy a m. kir. kormány 6860—1935 M. E. számú rendeletével a tejtermelők, tejszövetkezetek érdekeinek védelmét és előmozdítását *Tejtermelők Országos Szövetsége* bizta. A szövetség 5 év alatt jól bevált és elismert működését a felszabadult keleti országrésznek és Erdély tejtermelői javára is kiterjeszti. A szövetség nem vesz és nem ad el tejet és tejtermékeket, de hivatásának megfelelően gondoskodik, hogy a gazdák a tejtermelésüket a legjobban értékesíthessék. A m. kir. Földművelésügyi Miniszter legújabb 85025—1940 sz. tejmegállapító rendelete értelmében is csak azok a tej és tejtermék adás-vételi szerződések érvényesek, amelyekhez a Tejtermelők Országos Szövetsége hozzájárult. Saját érdekeik védelmét biztosítják tehát a visszacsatolt területek tejtermelői, tejszövetkezetek, ha haladéktalanul közlik pontos címüket a *Tejtermelők Országos Szövetsége*vel Budapest, IX. Köztelék utca 8. szám. — A szövetség igyekszik mielőbb meglátogatni a tejtermeléssel foglalkozó visszacsatolt községeket és ott felkeresni azokat a termelőket és tejszövetkezeti vezetőket, akik pontos címüket a szövetséggel közölték. Addig is minden tej és tejtermék értékesítési ügyben teljesen megbízható utbaigazításokat és kizárólag termelői érdekeket szolgáló irányítást nyújt levélben is a *Tejtermelők Országos Szövetsége*.

Hogyan viselkednek az állatkert lakói a légítámadás alatt?

Egy magyar ujságíró látogatást tett a berlini állatkertben s igen kedvesen írja le azt, hogyan viselkednek a berlini állatkert vadállatai a légítámadások alatt. Érdekes, szórakoztató olvasmányként nyújtjuk át e színes riportot olvasóinknak:

A londoni állatkertben, mint ahogy annak idején az angol ujságok megírták, egymás után végezték ki a ritkábbnál ritkább nemes vadállatokat és pusztították el az ember számára életveszélyessé válható hüllőket. Sokan már akkor fejesóválva fogadták ezeket a tulontul dresztikusnak látszó rendszabályokat, ma pedig, miután a berlini állatkert igazgatóságának eszébe jutott ilyen intézkedéseket tenni, nyilvánvalóan elhamarkodott és felesleges intézkedéseknek tartják azokat.

A berlini állatkert igazgatója szerint vezeték nem áll fenn. A vadállatok ketrezeit és karámfait olyan széles árkok veszik körül, hogy azon egyetlen egy élő vad sem juthat keresztül.

— Tegyük fel azonban, — mondotta az igazgató — hogy ez mégis megtörténne, úgy még mindig ott van a Zoo körül futó 3 méteres fal. Igaz, ebben a falban is rést üthet egy bomba. Ezen a résen azonban egyetlen vad sem törhet ki, mert a rést abban a pillanatban megszállják löfegyverekkel ellátott őrszolgák, akik gondoskodnának arról, hogy a Zoot elhagyni készülő állatokat visszaszorítsák. Fegyverüket az őrszolgák kimondottan szükség esetén használhatják.

— Függetlenül azonban az elmondottaktól, a berlini Zoo légtartalma mintaszerű szervezet, a birodalom fővárosában. Tűzoltóság, több képzett és a különböző vadállatok befogásához értő erre szakszerűen felszerelt csapat, sőt még speciális, a mérges kigyók harapása ellen első segélyt nyújtó egészségügyi szakasz is állandó szolgálatot teljesít a riadó ideje alatt.

Vadállatok a légiriadóban.

Ezekután az iránt érdeklődtünk, hogyan viselkednek az egyes állatok az éjszakai zenebonák alatt és milyen hatást gyakorol rájuk a szirénák nem éppen megnyugtató üvöltése. Az igazgató azt ajánlotta, hogy keressük fel személyesen a minket érdeklő állatokat és kérdezzük meg az érdemes és védenőiket tökéletesen ismerő ápolókat. Azok bizonyosan részletes tájékoztatással fognak szolgálni.

Első utunk az állatkert közkedvelt majomtársadalmához vezetett. Ápolójuk nagy bőbeszédűséggel és meggyőzően szomorúan ujságolja, hogy amióta az angolok Berlinbe is ellátogatnak, majmai már nem a régiak többé.

A páviánokkal, ha éjszaka riadó volt, délelőtt egyáltalában nem lehet szóbaállani. A koradélelőtti órákban még tulságosan magukon viselik az éjszakai izgalmak nyomát. Ha fel is ébrednek idejében, órákig ülnek hangtalanul a sziklák tövében vagy ketrecük egyik sarkában és amíg a „főmajom” meg nem szólal, siri csend honol az egész — egyébként nagyon is hangos — környéken.

Az orangutan az egyetlen majom, amely mint mindig, a légiriadók alatt is megőrzi „filozófus” nyugalmát. Az ő idegei, ugyánlázik, erősebbek, mint sorstársaié, mert míg a többiek félve összebujnak és a világ minden kincséért sem hagynák el „lakásukat”, addig az orangutan a legerősebb lövöldözés közepett is ki-kilátogat a ketrecbe. Az ember szinte azt hinné, hogy személyesen akar meggyőződni a dolgok állásáról. Általában azonban az a vélemény, hogy a majmok nem szívesen veszik éjszakai nyugalmuknak ilyen formában történő megzavarását.

Az elefántot csak a gyereke sirása izgatja.

Más a helyzet a majmok rezidenciájával szemben fekvő díszes elefántházban. Az elefántokat legfeljebb az hozza ki sodrúkból, ha egyik-másik elefántbéli megijed és keservesen sirni kezd. Az őrszolgák ilyenkor legfontosabb feladatuk, hogy a kicsinyeket megnyugtassák. Ma már meglehetősen nagy gyakorlatra tettek szert, úgyhogy ezen a tájon a legvadabb éjjeli hangverseny alatt is csend és nyugalom uralkodik, annak ellenére, hogy az elefántok leg-

Vagy a leves — vagy a levél!
Két munkára egy időben csak
a Tungram Krypton lámpa képes:
jobban is világít — kevesebbet
is fogyaszt.

többször kint a karámban, szabad ég alatt maradnak a légiriadó ideje alatt.

Hasonló nyugalommal viseli az izgalmakat az orrszarvu is, de egyszerű idegekről tesznek tanúságot a bölények, muflonok és a többi kérődzők is, még a világító rakéták sem gyakorolnak különösebb hatást, állapítja meg az egyik őr.

Mi a helyzet azonban a ragadozók negyedében az oroszánoknál, tigriseknél, jaguároknál és leopárdoknál? Általában úgy látszik, nem igen izgatja őket a lövöldözés. Legtöbb nyugalmat azonban kétségtelenül az oroszán áru el, őt amint őre mondja, bajosan lehet valamivel is kihozni sodrúkból. Ha ketrece megsérülne és kijönne, — feltéve, hogy egyáltalán elhagyná azt — egész bizonyosan besétálna szépen az első nyitott ketrecbe. Ha pedig ilyet nem találna, elbujna valahol, valamelyik nyugodt békés sarokban, reggel aztán ismét megjelenne saját ketrece előtt. A berlini Zoo oroszánja otthonülő természetű és csak otthon érzi jól magát.

— Érdekes, hogy a vadmacskán kívül legjobban a leghatalmasabb állatok egyike, a medve fél.

— Hígyjék el, uraim, megesik az ember szíve rajtuk, ha látja őket a lövöldözés alatt.

Ugy reszketnek, mint a nyárfalevél. Az ember el sem hinné, hogy egy ilyen nagy darab állat, mint például ez itt, ni — a legnagyobb grisley-medve előtt állottunk, melyet valaha fogtak vagy lőttek — olyan gyámoltalan tudjon lenni.

De nagy az izgalom az akváriumban is. Itt a krokodilok okoznak a legtöbb gondot. Ezek az első dörrenéstől az utolsóig ordítanak. A történeli hűség kedvéért azonban meg kell jegyezni, hogy az annyit emlegetett „krokodilkönnyekről” ápolók mit sem tudnak. Elentében a krokodilok izgatott magaviseletével, az óriáskigyó apatikus nyugalma valóban feltűnő. Nekik azonban könnyű a helyzetük, mert sükettek szegények.

Legtragikusabb a sorsa — és ez minket is meglepett — a galamboknak. Ezek a szelid jószágok semmiképpen sem tudják beleélni ma-

gukat a mai nehéz időkbe. Reggelenként — ha éjszaka légiriadó volt — csapatostul fekezőnek a galambház körül a földön a felülről lezuhant galambfiókák. Ezzel még nem sikerült megállapítani, hogy félelmükben maguk lettek-e öngyilkosok, vagy a galambzülők örültség fokozódó félelmének áldozatai-e? Tény, hogy a Zoo galambállománya alaposan megsínyli az angolok látogatásait.

Bucoszóul megkérdeztük még az egyik befentes utól, vajjon hogy viseli magát a közmondásosan gyáva nyul. A válasz meglepő:

— Bizony valamennyi állatunk példát vehetne az igazságtalanul gyávanak nevezett tapsifülesek rettenthetetlen bátorságáról. Olyan angol repülő nincsen, aki ezeket a szelid jószágokat meg tudná félemlíteni.

Holnap jelenik meg

a legszebb, legértékesebb karácsonyi ajándék — a

szerkeszti:

EGYED ZOLTÁN.

Ára csak 60 fillér.

minden sora, minden képe
szennzőiő.

HIREK

Magyar hősök.

Ezeréves magyar rögök
Beszéljétek nekünk,
Hősi halált, dicső halált
Hányan haltak értünk?
Mennyi vércsepp,
Mennyi könnycsepp
A mi örökségünk?

Ezeréves magyar rögök
Búsán összenéznek,
Mintha, mintha azt mondanák:
Csak est ne kérjétek!
Hisszen jutott
Könny is, vér is,
Minden porsemének.

Bánatföldünk minden röge
Vérharmattól ásott.
Vérrel védjük hőseink a
Magyar igasságot.
Legyen is a
Nevük s poruk
Mindig, mindig áldott!

Móra László.

— Egyelőre érvényben maradnak a katonai közigazgatás által hozott határozatok. A polgármesteri hivatal tudomásul vétel és mihez tartás végett közhírré teszi, hogy a katonai közigazgatási hatóságoknak a jogszabályokban megállapított, jogkörükben hozott határozatai és tett intézkedései, — tekintet nélkül arra, hogy közérdekű intézkedésről, vagy magánosok ügyében hozott határozatról van szó, — természetesen hatályban maradnak mindaddig, amíg azok valamely jogszabály értelmében hatályukat nem veszítik illetőleg, mindaddig, amíg a jogszabályok értelmében eljárásra jogosult, illetékes polgári hatóság azoktól eltérő intézkedést nem tesz, illetőleg másként nem határoz.

— A karácsonyi nagyvásárt Szilágyosmlyón december hó 20. és 21-én tartják meg.

— A hadigondozottak figyelmébe. Mindazok a hadirokkantok, hadiárva és hadiözvegyek akik a hadirokkant törvény által biztosított pénzellátásban és kedvezményekben részesülni akarnak és arra igényjogosultsággal bírnak, a községekben a körjegyzőtől, városokban a polgármesteri hivataltól haladéktalanul, díjtalanul igénybejelentő lapot kérjenek. Az igénybejelentő lapot pontosan és olvashatóan, lehetőleg magyar nyelven kell kitölteni. Ehhez csatolni kell az igényjogosultságot igazoló iratokat, özvegyek és árva a házassági, halotti és születési anyakönyvi kivonatot és egyéb igazoló okmányt. Hadigondozott családtagnak megfelelő pénzellátást kaphatnak azok a felmenő ágbeli rokonok (szülők, nagyszülők, testvérek), akik teljesen vagyontalanok és igazán mukaképtelenek, ha igazolni tudják, hogy egyetlen eltartójuk volt az elesett. Az igénybejelentés végső határideje december 31. Azok, akik december hó elején beadták kérelmüket, már januárban remélhetik illetményeik folyósítását. Ugyanis január hó első napjaiban egy bizottság érkezik a városba, amely a hadigondozott előadó és a hatósági orvos bevonásával fogja az igényeket megállapítani.

— Jelentkezzenek az 1920-ban született ifjak összeírásra. Szilágyosmlyó város katonai ügyosztálya felhívja az 1920-ban született ifjakat, hogy összeírási kötelezettségüknek pontosan tegyenek eleget folyó hó 20-ig. Azok akik állandó lakóhelyüktől huzamosabb ideig távol vannak írásban haladéktalanul jelentkezzenek. Személyes jelentkezés alkalmával az érdekelteknek fel kell mutatniuk a születési anyakönyvi kivonatot és a személyazonosságot igazoló egyéb okmányokat. Nem kell jelentkezniük azoknak, akik a vissza nem esotolt román területről, valamint óromániából menekültek, kivéve ha a magyar állampolgárságot megszerezték. Az összeírásra való jelentkezés elmulasztását a törvény egy évig tartó fogházzal bünteti, tehát mindenkinek eszjé érdeke, hogy az összeírás pontosan megjelenjék, délelőtt 9-12. között a polgármesteri hivatal II. em. 16-os szobájában.

Mit süssünk a karácsonyfára?

Aptó sütemények:

Hozzávalók:

25 dkg. liszt,
1/2 csomag Dr. Oetker-féle sütőpor,
10 dkg. cukor,
1 csomag Dr. Oetker-féle vanillincukor,
1 egész tojás,
3 evőkanál tej,
5 dkg. vaj.

Ezen anyagból sima tésztát gyúrunk, gyűrűket, pereceket formálunk belőle, tojássárgájával megkenjük és jó meleg sütőben sütjük.

Receptkönyvet küldésre ingyen küld
Dr. Oetker A. gyár,
Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Dr. Oetker sütőporral!

— Uj rendőrtisztviselők városunkban. A m. kir. rendőrség vidéki főkapitánya Mosonmagyaróvárról Szilágyosmlyóra vezényelte dr. Csinder Pál rendőrfogalmazót. Dr. vitész Zsédényi Kálmán rendőrfogalmazót Ungvárról rendelték ki Szilágyosmlyóra.

— Jódi Károly színtársulata 21-én játszik először. „Legyen úgy, mint régen volt“ című operettel nyitják meg 21-én, szombaton este a színiszerezt. Mint egyik számunkban már megirrtuk, teljes saját zenekarral, kiváló és nagy művészgárdával és a legjobb eszindarabokkal jönnek.

— Halálozás. Városunkba mindenki emlékszik még a Sárosy családra, melynek családfeje, Sárosy Barna vasuti raktárnok az itteni református temetőben pihen. Özvegye egy ideig Szilágyosmlyón lakott de aztán Érmihályfalvára költözött. Ott érte utól a halál ezt a fáradhatatlan szorgalommal dolgozó uriaszonyt pár héttel ezelőtt, hatvanhat éves korában. Özv. Sárosy Barnáné sz. Moldván Irma három gyermeke: Sándor, Eta és Barna gyászolják.

— Népszámlálás lesz 1941-ben. A miniszterelnök rendeletet adott ki, amelyben megállapítja az 1941 évben megtartandó népszámlálásra a az ezzel kapcsolatos összeírásokra vonatkozó, részletes szabályokat. A népszámlálást 1941 évi január hó 31 és az 1941 február hó 1 napja közötti éjfél állapota alapulvételével az 1941 évi február hó 1-e és 15-e közötti időben kell végrehajtani.

— A nagyváradi postalgazgatóság felhívja a távbeszélő előfizetők figyelmét arra, hogy a postavezérgazgatóság szerkesztésében legközelebb megjelenő hivatalos kiadású vidéki távbeszélő névsor pótléket képező „Utmutatóba“ a m. kir. postaszemélyzet jóléti alapítványának hirdető irodája kiküldöttjei útján hirdetőket fogad el. Tehát a hivatalos vidéki betűrendes névsorba, valamint az „Utmutató“-ba szülő hirdetősekre illetve beiktatásokra megrendeléseket csak azok a megbízottak vehetnek át, akik olyan arcképes igazolvánnyal vannak ellátva, amelynek piros kötésű vászontokján „A m. kir. posta-személyzet jóléti alapítványa (Hirdető iroda)“ kitétel látható. Minden más igazolvánnyal ellátott kiküldöttök a postával vagy a távbeszélő névsorral semmiféle összeköttetésben nincsenek. Minden más néven megjelenő Telefonkönyv, Telefon Szaknévsor, vagy Vidéki Szaknévsor, stb. nem a posta kiadása. Az ebből származó Károsodásokért a posta jóléti alapítvány hirdető irodája felelősséget nem vállal.

EGY HALOTTHOZ...

Bocsáss meg édes, hogy dalolok,
Akkor, mikor te néma vagy,
Bocsásd meg azt, ha másra nézek,
Hogyha emléked nyugton hagy;
Bocsásd meg nekem azt, hogy alszom,
— sírok... mulatok... nevetek...
Bocsásd meg édes nekem azt, hogy
Megtudok lenni nélküled...

N. Szentkirályi Mária.

— Mi lesz a volt román hatóságoknak adott földek sorsa. Az erdélyi képviselők legutóbbi kolozsvári tanácskozásán öttagú bizottságot választottak, amely a visszacsatolt erdélyi területek földbirtok politikai kérdéseire hivatott előterjesztést tenni. Komoly javaslatok előterjesztése előtt szükségessé vált Erdély visszacsatolt területéről földbirtok politikai statisztikai felvétel elkészítése. E végből a bizottság megfelelő kérdőíveket bocsátott ki a katonai és polgári hatóságok útján valamennyi felszabadult város és község hatóságához, amelyekben felvilágosításokat kért arra vonatkozólag, hogy az egyoldalú földbirtokpolitikai tevékenység alatt milyen román politikai, közrendészeti és egyházi hatóságok, valamint intézmények kaptak magyar tulajdonosoktól elvett földekből birtokokat, illetve az így kiosztott birtokok milyen területet foglalnak el. A megkérdezett közületek vezetői tartoztak a kérdőíveket kitöltve a bizottsághoz visszaküldeni, ahol azoknak beérkezése után azonnal megkezdik a megküldött anyag földolgozását. Tudvalevő, hogy Erdélyben a magyar birtokosok földjeiből nemesek iskolák és egyházi intézmények fenntartására vettek el földet, hanem a csendőrség számára is, sőt az ugynevezett „bikaföldek“ címén is jelentékeny mennyiségű földterület jutott rendszerint nem helyi, román telepes birtokába.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejthetetlen jó férjem elhunytá alkalmával őszinte részvétüket nyilvánították, ezúton mondok hálás köszönetet. — Szilágyosmlyó. 1940. dec. hó 7-én. Özv. Kovács Lőrincné.

Egyedülálló

megbízható, középkorú nőt kis háztartás ellátására keresünk.

Cím a kiadó hivatalban.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZALLÓ

BUDAPEST IV., Egyetem-utca 5. a belváros központjában — Tiszta kényelmes szobák 4. — pensió 7.20 pengőtől. Étterem. Söröző. Polgári árak.

Bárhol megjelent könyvet beszerez „Lázár!„

Bort, búzát, békességet,
munkát, kedvet, egészséget,
dohányt, szivart, cigarettát,
abból is a legjobb fajtát:

nikotex-et

— Ha statisztikát állítunk össze arról, hogy melyik az az ajándék, amely hasznosság, közkedveltség és más száz szempontból legjobban tetszik nekünk, — akkor feltétlenül a győzelmi pálmáért a jó kis füstölőnivaló fut be elsőnek. Most pedig bocsássák meg egy szubjektív megállapításon senkit sem bánt mert családomhoz, rokonaimhoz és ismerőseimhez adosszálom. Ami az idej karácsonyt illeti, — ne okozson senkinek sem fejtörést. Ne is próbáljatok „kiötleni” valami újfajta meglepetést, mert a végén nyírs csak valami haszontalan műtűrke lesz belőle. Nagyon kérek benneteket, ne „lepjetekek” meg idén faragottnyelű elefántoson-papírvágóval, mert én mint eddig ezután is már készen, felvágva veszem a papirost. Drága achát irógarnitúrára sincs szükségem. Jó nekem az én kis zakatoló öreg irógépem is! E pillanatban százhusz tényleges szolgálatra beosztott nyakkendőm van és egy kis vasalás-reaktíválási művelettel újabb 338-at állíthatok első vonalba... Kézeldömbgarnitúrára sincsen pillanatnyilag szükségem mert 1987-ig, sőt egy icipici takarékoskodással 1992-ig vagyok ellátva... Egy őszinte vallomást még engedjenek meg nekem. Lánocigarettázó vagyok, — ha még nem vettétek volna észre. Könnyűvé teszem nektek a választást. *Jó a szivar, pompás a cigaretta, — de a jó Pursicsán — Kir. — Hercegovina keveréket sem küldöm vissza.* B esületesavamra. Tehát Hölgyeim és Uraim! Az idén ebben maradunk. *Dr. Erős Dohányos.*

Jó és olcsó

a Darmol. Beváltja, amit ígér. Nincs vele bajlódás, teafozós, rossz íz. — Jóízű hashajtó a

Már 14 filléért is gyógyszertárban. **DARMOLO**

— Mit adjon férjének, apjának, fivérének, nővérének karácsonyra? Minden dohányos boltban megtalálja, kedvenceiket, az illatos NIKOTEX-DARLING, az elegáns NIKOTEX-EXTRA, az „alig drágább — sokkal jobb” NIKOTEX-SYMPHONIA cigarettákat, de ne feledkezzék meg nagyapóról sem, mert az ő kedvence a gyűrűs, könnyű és aromás NIKOTEX-FAINTOS szivar.

Esvány bácsi.

Vakációt éjszakában botladoztunk a szőlők között kanyargó homokuton. Az öreg kocsis lekísért a hajnali gyorsához.

A csillagos éjjel, még a csend összebarátkoztatott bennünket. Beszélgetni kezdtünk.

Híres ember volt az „Esvány”. A hatvan-nyolc éves kocsis megjárta Amerikát is. Tizenegy évig volt Newyorkban egy gumigyárban, később Kaliforniában egy trucco-telepen. Aztán mégis csak hazajött.

— Mit látott Amerikában öreg? — kezdem a beszélgetést.

— Azt hiszik idehaza, hogy ott csak úgy vékával mérik a dollárt — vonta meg a vállát a vén kocsis. — Pedig, hát, ott is csak úgy van, mint nálunk: a gazdag az gazdag, a szegénynek meg ugyanez kell dolgoznia a mindennapijéért.

— Aztán tud még angolul? — faggattam.

— Bizony, már sokszor összekeverem a némettel. Az angol nyelvtant szoktam olvasni, már vagy ötven is elolvastam.

— Erdély lakodalom Szegeden, képes színházi lexikon, debreceni plakátdömping, a szerelem lélektana és más ötletes, érdekes riportok, képek tarkítják a Színházi Magazin kitűnő új számát amely képes beszámolóhoz a pesti színházi világ két nagy eseményéről, a Heltai és a Bókay premierről, az arisztokrácia nagy estélyeiről, Aureliano Pertileről, a világhírű operaénekesről. Prof. Röntgen tanácsai, novellák, egyfelvonásos vigjátékok és a Kis Magazin, a gyermekek kedves hetilapja egészítik ki a Színházi Magazin legújabb számát.

Nem lesz gondja
hogy mit ajándékozzon, ha megnézi
KRISTÁLLÓ

porcellán üzletének (Budapest, Petőfi
Sándor-utca 2.) ragyogó kirakatait.

A cég favoritja:

Különleges cocktail-készlet — — — 27.— P.
Virágtál gyönyörű színes üvegből — — — 12.— P.
A vásárlást megkönnyíti, hogy a kirakatokban elhelyezett világhírű külföldi és hazai márkás porcellán figurák, gyönyörű ólomkristályok, toalettkészletek, stb. olcsó árakkal vannak megjelölve.

Ha bármilyen

**karácsonyi
ajándéktárgyra**

van szüksége, forduljon bizalommal a

Lázár-céghez,
ahol bármilyen ajándéktárgy
jutányosan beszerezhető.

Szépirodalmi könyv- és kottaudjongságok
„Lázár“-nál!

Az öreg elmesélte, hogy a multkor újságpapírban adták a húst, aztán este az istállóban elolvasta az újságlapot, Hát éppen az volt benne, hogy meghalt a bátyja.

— De ugyis agyában voltam vele, nem is tudtam róla semmit — legyint Esvány.

— Agyában voltak? Miért? — érdeklődtem.

— No, mert az olyan „szocialista” volt. Veszekedtünk is sokat. Nem hitt az még az Istenben sem. Mondtam is neki: azt hiszed, a högyészi kovácsok szögezték fel a holdat az égre? Meg az sem magától van, hogy egyszer nálunk van nappal, máskor meg Amerikában. Van valaki, aki igazgatja a dolgot...

Az öreg minden izgalom nélkül, nyugodtan, lassan mondta ezeket a szavakat. Jó lett volna még sokmindent megtudni tőle, de nem akartam túlzásba vinni a kérdőzködést. Pedig szerettem volna legalább azt megkérdezni, hogy milyen vallásu...

Hallgattunk. Az öreg papuosa nagyokat cuppogott a vizes homokon. A falubeli kutyák meghallottak bennünket. Mérgesen ugattak, némelyik a közelünkbe is merészkedett. Az öreg

Erdély

leg eldugottabb völgyébe is
elviszi az „ország szívének” hangját
a **PHILIPS RÁDIO**

GYÜMÖLCSOLTVÁNY

Földművelésügyi Miniszterium által engedélyezett és ellenőrzött oltvány-telepemről szépen fejlett és fajtiszta minőségben jutányosan kapható

FARMATI SAMU ügyvéd,
gyümölcsoltvány telepéről.
(Lakás cím: Magura u. 37.szám.)

3—

M. kir. rendőrkapitányság Szilágysomlyó.

Hirdetmény.

A rendőrkapitányság birtokában van 3 drb. rossz állapotban levő asztal, melynek tulajdonosa ismeretlen. A tárgyakat a román uralom alatt a rendőrség vette el ismeretlen egyéntől.

Kellően igazolt tulajdonosa a rendőrségnél a hivatalos órák alatt átveheti.

Szilágysomlyó, 1940. évi december hó 7-én.

A rendőrkapitányság vezetője:

Dr. Kovács s. k.

m. kir. rendőrfogalmazó.

odahozott egyet a botjával. Erre nyugalom lett. Távolból feltűnt az állomásépület halvány lámpája. A városra gondoltam, ahová reggelre megérkezem. Közben az Amerikát járt vén kocsis nézegettem.

— Mondja, Esvány bácsi, — kérdeztem végül — sokáig élt maga nagy városokban. Nem szeretne visszamenni, meg tudta szokni újra a falut?

Az öreg nagyon elcsodálkozott. Talán nem értette meg jól a kérdést. De aztán megszólalt:

— Fiatalúr, a feleségem nagyon beteg. Ha meghal az asszony, kimegyek az erdőre, építek magamnak egy kis viskót, aztán ott fogok lakni, amíg csak élek. Nem kell nekem a város, de még a falu sem.

Távolról felhangzott a vonat füttye. Gyorsan elbúcsúztam az öregtől. Nyugodt, lassu léptekkel indult vissza. Beszálltam a nyikorgó megálló kocsiába. Az ablakból még láttam imbolygó alakját. Ment vissza a faluba azon is tulra. Holnap talán bemegy az erdőbe. Aztán soha többet nem hall a faluról, a városról, a világról.

Talán neki van igaza.

Könyvet kizárólag csak „Lázár“-tól rendeljen!

Minden nő forró vágya
karácsonyra egy ékszer

J O L I E

dívatékszerboltjából, Budapest, — Kigyó-u. 4-6.

Egy kis izelítő reklámraínból:

Dívatósutánzatu garnituralánc karkötővel 9.— P.

Háromsoros Thekla-gyöngy — — — 9.— P.

Elegáns aranyutánzatu poudrie — — — 9.— P.

Tenyésztett gyöngysróf — — — 9.— P.

és még sok gyönyörű ajándékujdonság.

Tenyésztett igaz gyöngysorok a régi

fantasztikus választékban és árban.

Egy szép rézlámpa eladó.

Cím a kiadóban.

MARIA TEREZIA BRANDY
S^T. HUBERTUS LIKÖR
KECSKEMÉTI BARACK PÁLINKA
BRAUN
TESTVÉREKRE ALAPÍTOTT ÉVZ.

Budapest VIII. Üllői ut. 60.

KÉRJE MINDENÖTTI

SZERETETTEL VÁRJA

A VISSZATÉRT TESTVÉREKET — A

„TÉLI BUDAPEST”!

50%-os vasúti, elszállásolási és egyéb kedvezményeket biztosító jegyfüzettel utazhat mindenki, 1941. február 28-ig Budapestre.

Bővebb felvilágosítással szolgálnak az összes IBUSZ kirendeltségek.

Egy gyermek vaságy

megvételre keresetik.

Cím a kiadóban.

KARÁCSONYI ÉS UJÉVI n a g y v á s á r

Gyermek- és társasjátékok,
karácsonyi díszek,
képes- és meséskönyvek,
szépirodalmi könyvek, stb.

„LÁZÁR”
könyvkereskedésben.